

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЕКОНОМІКА ФАРМАЦІЇ

Рекомендована д.ф.н., професором І.М.Перцевим

УДК 615.1(477)(091)

З'ЇЗДИ ФАРМАЦІЇ УКРАЇНИ — ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ГАЛУЗИ

В.П.Черних, А.А.Котвіцька, В.А.Георгіянц, Г.В.Зайченко

Національний фармацевтичний університет

Робота присвячена історії проведення з'їздів фармації. Впродовж століть фармація формувалася як частина загальної історії і культури народу. Історія фармації України складається з історії фармацевтичних закладів, історії життя видатних людей, важливих подій, знакових перетворень у галузі. Україна — держава, в якій сильними є фармацевтичні традиції. З'їзди фармацевтів, на яких фармацевтична спільнота піднімала та обговорювала нагальні проблеми та напрямки подальшого розвитку галузі, завжди були як значимою подією, так і необхідністю. Традиційно форуми фармацевтів країни відбувалися на базі вищих навчальних закладів. У різні часи різніми були задачі, проблеми, різні досягнення галузі. Повертаючись на декілька десятиріч назад, згадуючи наші з'їзди, зрозумілим стає те, що історія з'їздів фармацевтів України є своєрідною історією розвитку галузі.

Фармація як важлива сфера діяльності людини безпосередньо пов'язана із суспільно-економічними та політичними змінами, які відбуваються в країні. Сьогодні українська система охорони здоров'я і фармацевтична галузь розвиваються в надзвичайно складних умовах недостатнього фінансування, зростання захворюваності населення та соціальної напруженості, постійного зростання вартості медичної допомоги та цін на ліки, відсутності в країні медичного страхування тощо.

Одним із головних завдань фармації завжди було надання людині допомоги у збереженні здоров'я, забезпечення населення якісними та ефективними ліками.

Упродовж століть фармація формувалася як частина загальної історії і культури народу. Історія фармації України складається з історії фармацевтичних закладів, історії життя видатних людей, важливих подій, знакових перетворень у галузі. Україна — держава з міцними фармацевтичними традиціями.

З'їзди фармацевтів, на яких фармацевтична спільнота порушувала нагальні проблеми та обговорювала напрямки подальшого розвитку галузі, завжди були значущими і необхідними. Традиційно фору-

ми фармацевтів країни відбувалися на базі вищих навчальних закладів. У різні часи різними були завдання, проблеми, досягнення галузі. Повертаючись на декілька десятиліть назад, згадуючи минулі з'їзди, ми розуміємо, що історія з'їздів фармацевтів України є своєрідною історією розвитку галузі.

Розвиток аптечної справи в країні в 60-ті роки минулого століття передбачав координацію зусиль учених і практиків фармації, тому для вирішення усіх актуальних питань був скликаний *І з'їзд фармацевтів України*, який відбувся 3-5 квітня 1963 року в м. Харкові на базі Харківського фармацевтичного інституту.

Делегати з'їзду розглядали стан і перспективи розвитку фармацевтичної галузі, зокрема позитивним було визначено відкриття значної кількості нових аптек та аптечних пунктів, поліпшення забезпечення населення лікарськими препаратами та виробами медичного призначення, збільшення кількості членів Наукового фармацевтичного товариства, яке підвищувало якість підготовки працівників фармацевтичної галузі шляхом організації семінарів для провізорів і фармацевтів. Одним із досягнень галузі на той час стало створення науково-практичних гуртків при аптеках, проведення науково-практичних конференцій. З'їзд схвалив відновлення випуску «Фармацевтичного журналу», який був головним виданням для публікацій досліджень наукової та практичної фармації в Україні. Була відзначена вага роботи з атестації провізорів, що тільки починалась у ті роки і стала суттєвим кроком на шляху підвищення їх кваліфікації.

Але, незважаючи на значні досягнення у фармацевтичній галузі, були відзначені суттєві недоліки. Насамперед розширення аптечної мережі значно відставало від розвитку лікувально-профілактичних закладів, що призводило до недостатнього забезпечення потреби населення у лікарських засобах і виробих медичного призначення. Більшість закладів аптечної мережі, особливо в сільській місцевості, не відповідала вимогам того часу. На жаль, мало уваги приділялося дослідженням попиту населення на лікарські засоби, що виявлялося у недостатності асортименту в аптеках. Були відзначені брак висококваліфікованих науково-фармацевтичних кадрів у фармацев-

тичних інститутах та на факультетах, недостатнє впровадження теоретичних знань та умінь у практичну діяльність аптекних закладів.

Серед рішень з'їзду слід відзначити резолюцію щодо інтенсивного розвитку фармацевтичної науки і практики; організації відділень Наукового фармацевтичного товариства з метою оптимізації допомоги аптекним та лікувально-профілактичним закладам; збільшення уваги дослідженню організації та економіки аптекної справи, технології лікарських форм тощо; зосередження уваги хіміків на дослідженнях зі створення лікарських засобів для лікування злоякісних пухлин, серцево-судинних захворювань та ін.

Перший з'їзд фармацевтів України мав велике значення для розвитку фармацевтичної галузі країни. На підставі підсумку здобутків працівників фармацевтичної науки і промисловості делегатами з'їзду були окреслені завдання щодо удосконалення лікарського забезпечення населення на майбутнє.

II з'їзд фармацевтів України відбувся 30 травня — 1 червня 1972 року у м. Львові. Організатором став фармацевтичний факультет Львівського державного медичного інституту. Робота з'їзду проходила на пленарних та секційних засіданнях. Працювало 4 секції:

- Організація фармацевтичної справи
- Синтез лікарських речовин, розробка нових, удосконалення та уніфікація існуючих методів фармацевтичного аналізу
- Удосконалення методів виготовлення лікарських форм та галенових препаратів
- Вивчення лікарської флори СРСР і речовин природного походження.

У доповідях делегатів зазначалось, що організація центральних районних аптек у сільській місцевості, міжлікарняних аптек у містах, а також зростання кількості філіалів, аптек, аптекних пунктів значно сприяли поліпшенню забезпечення населення ЛЗ, підвищенню культури обслуговування населення.

Також на II з'їзді фармацевтів України було зазначено, що подальше удосконалення роботи аптекної мережі неможливе без наявності висококваліфікованих кадрів. В УРСР на той час фармацевтичні кадри готували Харківський фармацевтичний інститут та фармацевтичні факультети Львівського і Запорізького медичних інститутів, на кафедрах яких працювало 20 докторів та 127 кандидатів фармацевтичних наук. Дослідження, проведені науковцями інституту та факультетів у галузі організації та економіки аптекної справи, сприяли впровадженню більш досконалих форм лікарського забезпечення амбулаторних та стаціонарних хворих, підвищенню ефективності планування фінансово-господарської діяльності і прогнозування потреби у ЛЗ.

Були відмічені певні досягнення у виробництві ін'єкційних розчинів, запропоновані режими стерилізації. Реалізовані та досягнуті певні успіхи в аналізі лікарських засобів. На той час широко застосову-

ються нові фізико-хімічні методи аналізу, удосконалюється виробництво лікарських засобів в аптеках та на фармацевтичних підприємствах, розроблені виробничі регламенти на деякі екстракти, розчини, мазі, таблетки тощо.

Також були визначені проблеми галузі. Так, в аптекній мережі ще не вистачає фармацевтичних кадрів, зокрема провізорів. Відчувається недостатня мотивованість молоді до наукової діяльності у фармацевтичних інститутах і факультетах. Разом з тим досягнення науковців повільно впроваджуються в практичну фармацію. Незначні здобутки в практичній фармації обумовлені замалою кількістю науково-методичної літератури, недостатнім оснащенням контрольно-аналітичних лабораторій, аптек, фармацевтичних інститутів і факультетів. Зазначалося, що підготовка висококваліфікованих кадрів неможлива за умов навчання спеціалістів терміном 4,5 роки.

На заключному пленарному засіданні делегати обрали новий склад правління Наукового товариства фармацевтів, головою якого став ректор ХФІ Д.П.Сало.

Досягнення фармацевтичної галузі за період 1972-1979 рр. розглядалися на **III з'їзді фармацевтів України**, який відбувся у м. Харкові в 1979 р. Як на пленарних, так і на секційних засіданнях вже працювало 6 секцій:

- організація та економіка фармації;
- удосконалення методів виготовлення ліків;
- синтез біологічно активних речовин;
- фармацевтичний аналіз;
- вивчення лікарських рослин;
- фармакологічні та біофармакологічні дослідження.

Делегатами з'їзду були проаналізовані досягнення фармацевтичної науки в Україні за останні роки, визначені тенденції підготовки кваліфікованих кадрів, ефективність аптекної служби, якість післядипломної підготовки спеціалістів фармації. Як нова тенденція було визначено те, що під час розробки нових ЛЗ велика увага науковців приділяється впливу основних біофармацевтичних факторів, наприклад, фізико-хімічним властивостям, ступеню дисперсності, процесам усмоктування та біотрансформації ЛЗ в організмі. Зусиллями українських науковців була створена низка оригінальних ЛЗ цілеспрямованої дії. Вперше з метою контролю якості у фармацевтичній, аналітичній та токсикологічній хімії велику увагу було приділено удосконаленню та розробці нових фізико-хімічних методів аналізу (УФ-, ІЧ-спектрофотометрія, хроматографія, полярографія, застосування іон-селективних електронів). Переважна більшість розроблених методів аналізу та їх поєднання була впроваджена в практичну діяльність аптек і контрольно-аналітичних лабораторій.

У жовтні 1984 року у Запоріжжі відбувся **IV з'їзд фармацевтів України**, в роботі якого взяло участь понад 300 делегатів — представників практичної та наукової фармації. З'їзд підбив підсумки роботи галузі, визначив досягнуті результати і невирішені

проблеми. Особлива увага приділялася шляху подальшого розвитку фармацевтичної науки та удосконалення організації лікарської допомоги населенню.

Доповідачами була визначена роль Наукового товариства фармацевтів у реалізації та впровадженні наукових розробок у практичну фармацію, а також у виконанні державних планів розвитку аптечної мережі, науки та її практичного значення. Відзначено великий внесок науковців України у розробку та промисловий випуск нових ліків, а також поліпшення оснащення матеріально-технічної бази аптек та контрольно-аналітичних лабораторій, лабораторій фармацевтичних інститутів і факультетів. Але, як зазначалося представниками практичної фармації, все-таки підготовка фармацевтичних кадрів, їх професійна адаптація вимагають удосконалення і подальшого стажування спеціалістів як в Україні, так і за кордоном.

Одним із пріоритетних напрямків поліпшення лікарського забезпечення населення країни визначено необхідність посилення взаємозв'язку у трикутнику лікар — хворий — фармацевт (провізор). Було відмічено підвищення уваги учених до фармакогностичного дослідження лікарських рослин і створення фітопрепаратів та їх нових форм. Запропоновано низку нових лікарських засобів на різних стадіях розробки та впровадження їх у промислове виробництво. Однак значною проблемою періоду 1981-1985 рр. залишався пошук нових ЛЗ, удосконалення їх технології та виробництва.

Неодноразово у доповідях делегатів з'їзду підкреслювалася важливість організаційно-економічних досліджень, їх соціального значення, відмічалося підвищення ефективності наукових досліджень, якості та культури фармацевтичного обслуговування населення. Досягненням галузі є суттєве збільшення надходжень коштів до аптек, створення республіканських і обласних шкіл передового досвіду, завершення розробки та впровадження комплексної системи управління якістю лікарського забезпечення. Результатом обговорення цих питань стало видання методичних рекомендацій, інструкцій та інформаційних листів для фармацевтичних працівників.

Рішенням IV з'їзду фармацевтів України були сформовані основні напрямки розвитку фармацевтичної галузі, визначені питання, вирішення яких неможливе без участі МОЗ УРСР, зокрема створення в Києві єдиного науково-дослідного підрозділу (центру) з вивчення дії нових препаратів з метою скорочення строків їх впровадження в медичну практику, з будівництва навчально-виробничих аптек у м. Харкові, Запоріжжі, Львові, впровадження звання "Заслужений провізор".

З набуттям незалежності перед Україною постало питання щодо створення власної нормативної бази у галузі фармації. Фахівці з ентузіазмом взялися до роботи, в результаті чого знову продемонстрували свої позиції серед інших країн. В Україні, першій серед країн СНД, створена чітка система контролю якості ліків під управлінням Державної інспекції.

На той час ми вже мали власну Державну фармакопею України, гармонізовану з Європейською, вітчизняні виробники не поступалися провідним фармацевтичним виробникам світу, на стажування до українських університетів приїжджали студенти та викладачі з усього світу.

Після 14-річної перерви у роки розбудови фармацевтичної галузі незалежної України 6-10 вересня 1999 року в Харкові був проведений черговий *V з'їзд фармацевтів України, який з цього часу набув статусу Національного заходу.*

Під час проведення з'їзду були зазначені якісні зміни у фармацевтичній галузі. Незважаючи на кризові явища у фармації, вдалося здійснити відродження та стабілізацію економічних показників. Також відбулися структурні зміни у Міністерстві охорони здоров'я, зокрема було створено Національне агентство з контролю якості і безпеки продуктів харчування, лікарських засобів та виробів медичного призначення, що дозволило гармонізувати систему державного контролю за якістю і безпекою ЛЗ відповідно до міжнародних стандартів. Але розбудова держави, перехід до ринкової економіки, створення нових державних органів управління, започаткування нових спеціальностей у фармацевтичній освіті та розвиток підприємництва спричинили нові проблеми, які потребують колективного громадського обговорення і вирішення на державному рівні. Тому проведення V з'їзду було вкрай необхідним і обумовленим вимогами часу.

Організаторами з'їзду виступили МОЗ України, Національна академія наук України, Академія медичних наук України, Фармацевтична асоціація України, Державна акціонерна компанія "Ліки України" та Українська фармацевтична академія. Результатом роботи з'їзду стало впровадження національних програм з охорони здоров'я та вирішення на загальнодержавному рівні проблем лікарського забезпечення населення, зростання авторитету та значущості України на міжнародній арені. Вперше за часів незалежної України було створено концепцію розвитку фармацевтичної галузі, що стала путівником фахівцям на найближчі 5 років.

Саме з V з'їзду розпочалася традиція створення "Бібліотеки фахівця". Вперше були видані довідники "Лікарські засоби України" у 3-х томах, "Історія фармації України", фотоальбом "Харків фармацевтичний", Довідник екстемпоральної рецептури. Відбулася презентація першого видання довідника "КОМПЕНДИУМ". У форумі взяли участь 2500 делегатів і гостей.

Справжнім свідченням державного визнання та подарунком всім працівникам галузі стало проголошення Указу Президента про заснування нашого професійного свята — Дня фармацевтичного працівника. Після закінчення з'їзду делегати поспішали на святкування у своїх регіонах. УкрФА набула статусу національного ВНЗ.

Проведення з'їзду сприяло розвитку соціально важливої галузі забезпечення ліками в сучасних

умовах, упровадженню національних програм з охорони здоров'я та вирішенню на загальнодержавному рівні багатопланових професійних проблем лікарського забезпечення, особливо незахищених верств населення, зростанню авторитету незалежної України на міжнародному рівні.

VI Національний з'їзд фармацевтів України був проведений 28-30 вересня 2005 року у м. Харкові. Знаковим є те, що він відбувся в дні 200-річного ювілею флага нашої фармацевтичної освіти — Національного фармацевтичного університету. З трибуни з'їзду звучали доповіді провідних науковців, державних діячів та представників усіх складових фармацевтичної галузі — освіти, науки, виробництва, контролю якості, роздрібною та оптовою аптечною мережі, інформаційного поля. Численні сателітні симпозиуми та наукові конференції вітали 1000 делегатів з'їзду. Результатом роботи фармацевтичного форуму стали масштабні програмні документи та напрацювання на перспективу, а саме: оновлена Концепція розвитку фармацевтичної галузі, розпочата робота над Етичним кодексом фармацевтичних працівників України, зроблені зауваження та пропозиції до основного закону професійної діяльності — Закону про ліки, обговорена перспектива розвитку фармацевтичної освіти. Нові ексклюзивні видання були підготовлені вченими та представниками практичної фармації, зокрема відбулася презентація першого видання Фармацевтичної енциклопедії. До з'їзду вийшли друге видання “Лікарських препаратів України”, довідник “Від субстанції до лікарського засобу”, “Фармація України від з'їзду до з'їзду”. Були вручені державні нагороди кращим працівникам галузі. Створення мережі фармацевтичних факультетів та підсумки їх діяльності відображені у довіднику “Фармацевтичні факультети України”.

Подарунком VI з'їзду і всій фармацевтичній спільноті стало запровадження звання “Заслужений працівник фармації”. Закон про це був ухвалений Верховною Радою України та підписаний Президентом України напередодні з'їзду. За ці роки майже 20 фахівців фармацевтичної галузі отримали вищу професійну нагороду від Президента.

15-17 вересня 2010 року Харків зустрічав делегатів, гостей та учасників **VII Національного з'їзду фармацевтів України**. У з'їзді взяли участь близько 1200 представників фармацевтичного сектора. З'їзд розпочав свою роботу у Харківському національному академічному театрі опери та балету ім. М.В.Лисенка, де було відкрито виставку “Фармація України: сьогоднішня та майбутня”. Відкриваючи виставку, міністр охорони здоров'я Зиновій Митник відзначив тенденцію до зміцнення позицій вітчизняних виробників, частка продукції яких почала планомірно збільшуватися. Крім того, участь у виставці брали представництва не тільки вітчизняних, а й іноземних фармацевтичних компаній (Росії, Білорусі, Великобританії, Німеччини, Словенії, США, Франції, Ісландії), що сприяє розвитку міжнародних зв'язків між представниками усіх сфер фармацев-

тичного сектора (виробниками, науковцями, представниками фармацевтичної освіти та державними регуляторними органами), їх плідній співпраці на внутрішньому та зовнішньому ринках, створює інноваційний клімат, забезпечує експортний потенціал держави.

Головною метою фармацевтичного форуму стало підбиття підсумків роботи фармацевтичного сектора, визначення пріоритетних завдань та прийняття рішень, доленосних для всієї системи охорони здоров'я.

Від імені Президента України та прем'єр-міністра представників української фармації привітав віце-прем'єр-міністр з питань регіональної політики Віктор Тихонов. Він зазначив, що діяльність фармацевтичних працівників є надзвичайно важливою для українського суспільства, завдяки чому вдається протистояти багатьом захворюванням і оберігати здоров'я та життя людей.

Під час заходу були розглянуті такі важливі питання як основні напрямки державної політики у сфері обігу ЛЗ, розвиток фармацевтичної промисловості України, проблеми аптечної справи, інформаційна епоха фармації тощо. Ключовим програмним питанням з'їзду стало прийняття Етичного кодексу фармацевтичних працівників України. Введення у фармацевтичну практику такого кодексу значною мірою сприятиме вирішенню проблем, пов'язаних з морально-етичними аспектами відносин фармацевтичного працівника та суспільства. Адже, як свідчить міжнародний досвід, ефективна діяльність у сфері обігу ЛЗ неможлива без визначення чітких норм етичної поведінки, тому у багатьох країнах світу давно існують етичні кодекси.

Не менш важливою подією для фармацевтичної спільноти стала презентація знакових видань, підготовлених до з'їзду: Фармацевтичної енциклопедії (друге видання), Державної фармакопеї України, Державного формуляра лікарських засобів, довідників “Фармація України” (Довідник підприємств, організацій та установ фармацевтичного сектора), “Довідник фальсифікованих лікарських засобів, виявлених на території України”, “Допоміжні речовини в технології ліків”.

У рішенні з'їзду делегати окреслили основні напрямки розвитку фармацевтичного сектора, зокрема створення умов для переходу на інноваційну модель розвитку, що має привести до зростання забезпеченості населення, закладів охорони здоров'я лікарськими засобами вітчизняного виробництва, створення відповідної нормативно-правової бази для ефективного функціонування Етичного кодексу фармацевтичних працівників України, забезпечення державної підтримки аптечних закладів усіх форм власності, які здійснюють виготовлення екстемпоральних лікарських засобів, а також забезпечують населення наркотичними, психотропними лікарськими засобами.

Гострою проблемою сьогоднішнього дня назвали невідповідність системи рецептурного відпуску

лікарських засобів, у зв'язку з чим визначили основні завдання, які потребують вирішення. Також у рішенні VII Національного з'їзду фармацевтів України визначені деякі кроки у розвитку фармацевтичного сектора, а саме:

- опрацювати Програму розвитку сільської аптечної мережі з вирішенням найбільш гострих питань — цілеспрямованої підготовки фахівців для роботи в сільських аптечних закладах, визначення порядку реалізації лікарських засобів у ФАПх з урахуванням чинного законодавства;
- розробити та винести для обговорення проєкт "Програми боротьби з виробництвом та

розповсюдженням фальсифікованих лікарських засобів на 2010-2015 рр.";

- створити єдину комп'ютерну систему з інформацією про лікарські засоби, що дозволить уникнути поліпрагмазії, застосування несумісних лікарських засобів тощо; забезпечити ефективність роботи системи фармаконагляду; забезпечити вільний доступ усіх суб'єктів господарювання до електронних баз даних нормативно-правових документів.

Одногослоно делегати з'їзду вирішили провести наступний VIII Національний з'їзд фармацевтів України у 2015 р. у м. Харкові на базі Національного фармацевтичного університету.

ЛІТЕРАТУРА

1. Богатирьова Р.В., Спіженко Ю.П., Черних В.П. та ін. *Історія фармації України*. — Х.: Прапор, Вид-во УкрФа, 1999. — 799 с.
2. Вайсман Г.А. // *Фармац. журн.* — 1968. — №5. — С. 11-16.
3. Виноградов Н. *Состояние и перспективы лекарственного обслуживания и внедрения в практику достижений фармацевтической науки / I Всерос. съезд фармацевтов, 3-6 апреля, 1962 г. Тез. докл.* — М., 1962. — С. 3-7.
4. Волох Д.С. // *Фармац. журн.* — 1982. — №6. — С. 7-10.
5. Губський І.М. // *Фармац. журн.* — 1963. — №1. — С. 58-62.
6. Губський І.М., Ткачук В.А. // *Фармац. журн.* — 1975. — №2. — С. 10-14.
7. Духін П.Х. // *Фармац. журн.* — 1961. — №4. — С. 42-48.
8. Зіменковський Б.С., Бенюх Н.Ф. // *Фармац. журн.* — 1994. — №4. — С. 89-90.
9. Пінчук А.А., Максимов М.О. // *Фармац. журн.* — 1982. — №6. — С. 28-29.
10. *Про відновлення діяльності наукового товариства фармацевтів України // Фармац. журн.* — 1995. — №6. — С. 39-40.
11. Сало Д.П., Максютин Н.П. // *Фармац. журн.* — 1975. — №6. — С. 11-12.
12. Черних В.П. // *Фармац. журн.* — 1982. — №6. — С. 10-17.
13. Юрченко В.Д. // *Фармац. журн.* — 1995. — №4. — С. 3-10.

УДК 615.1(477)(091)

СЪЕЗДЫ ФАРМАЦИИ — ИСТОРИЯ РАЗВИТИЯ ОТРАСЛИ

В.П.Черных, А.А.Котвицкая, В.А.Георгианц, А.В.Зайченко
Работа посвящена истории проведения съездов фармации. На протяжении столетий фармация формировалась как часть общей истории культуры народа. История фармации Украины складывается из истории культуры фармацевтических предприятий, истории жизни выдающихся людей, важных событий, знаковых преобразований в отрасли. Украина — страна с сильными фармацевтическими традициями. Съезды фармацевтов, на которых фармацевтическая общественность поднимала и обговаривала насущные проблемы и пути дальнейшего развития отрасли, всегда были как значимым событием, так и необходимостью. Традиционно форумы фармацевтов проводились на базе высших учебных заведений. В разные времена разными были задачи, разные проблемы, разные достижения отрасли. Возвращаясь на несколько десятилетий назад, вспоминая прошлые съезды, понятным становится то, что съезды фармацевтов являются своеобразной историей развития отрасли.

UDC 615.1(477)(091)

CONGRESSES OF PHARMACY — HISTORY OF THE BRANCH DEVELOPMENT

V.P.Chernykh, A.A.Kotvitska, V.A.Georgiyants, A.V.Zaychenko
This work is dedicated to the history of carrying out of the Pharmaceutical Congresses. For the centuries, Pharmacy has been generated as a part of general history of native culture. History of Pharmacy in Ukraine is comprised of history of pharmaceutical enterprises, history of outstanding persons' lives, important events, and significant transformations in the branch. Ukraine is a country with strong pharmaceutical traditions. The Pharmaceutical Congresses, where the pharmaceutical community brought up and discussed the topic issues and the ways of further development of the branch, were always as meaningful event as a necessity. Traditionally, Pharmaceutical Forums were carried out on the basis of higher educational establishments. In different times the aims, issues and achievements in the branch were dissimilar. Having returned several centuries back, and reminding the past Congresses, it becomes evident that Pharmaceutical Congresses are peculiar history of the branch development.